

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Finančni računi Slovenije

Četrtna informacija

Oktober 2022

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Finančni računi Slovenije, četrtna informacija

Mesec in leto izdaje: oktober 2022

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

Kazalo

Povzetek dogajanj v zadnjem letu	4
<hr/>	
1 Nefinančne družbe	5
<hr/>	
2 Centralna banka	6
<hr/>	
3 Druge denarne finančne institucije	7
<hr/>	
4 Drugi finančni posredniki	8
<hr/>	
5 Zavarovalne družbe in pokojninski skladi	9
<hr/>	
6 Država	10
<hr/>	
7 Gospodinjstva	11
<hr/>	
8 Tujina	12

Povzetek dogajanj v zadnjem letu (od tretjega četrletja 2021 do drugega četrletja 2022)

Nefinančne družbe so močno povečale terjatve in obveznosti iz komercialnih kreditov in predujmov, iz delnic in drugega lastniškega kapitala ter obveznosti iz posojil.

Centralna banka je v okviru programa odkupov vrednostnih papirjev opazno zmanjšala svojo aktivnost.

Banke so v odnosu do nefinančnih družb in gospodinjstev nadaljevale z okrepljeno posojilno aktivnostjo ter povečale obveznosti iz vlog.

Drugi finančni posredniki so povečali terjatve in obveznosti iz lastniškega kapitala in enot investicijskih skladov, terjatve in obveznosti iz posojil ter vloge pri bankah.

Zavarovalne družbe in pokojninski skladi so povečali naložbe v lastniške in zmanjšali naložbe v dolžniške vrednostne papirje.

Država je povečala terjatve iz vlog ter se neto zadolžila preko dolžniških vrednostnih papirjev in posojil. Primanjkljaj je v zadnjem letu znašal 1,7 mrd EUR oz. 3,1% BDP.

Gospodinjstva so zmanjšala prirast vlog na raven pred pandemijo ter nadaljevala s povečevanjem obsega najetih posojil.

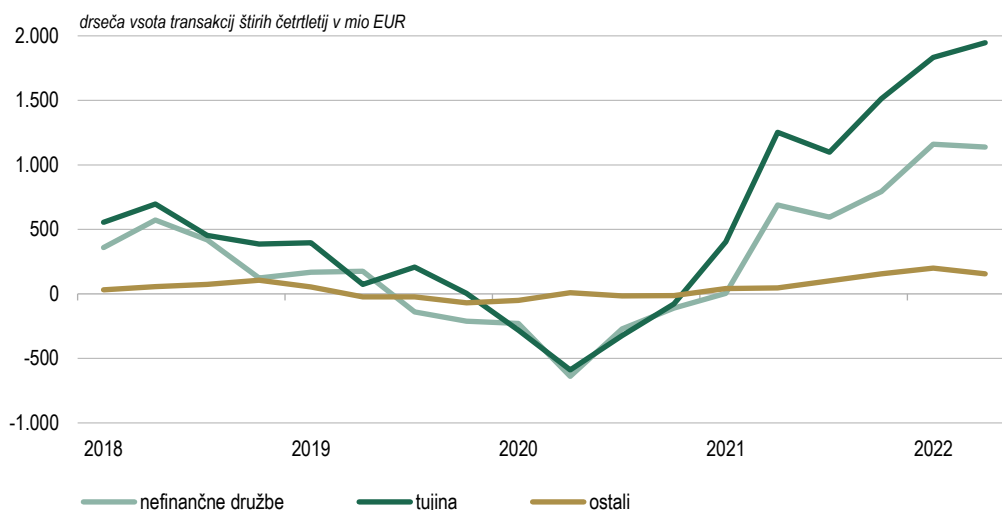
Tujina je poslabšala finančni položaj, najbolj do države in bank, izboljšala pa ga je do nefinančnih družb.

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec drugega četrtertja 2022 znašala 61,9 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 7,6 mrd EUR. **Druge terjatve** so dosegle 23,7 mrd EUR in so se povečale za 4,2 mrd EUR. Največ terjatev je bilo v obliki komercialnih kreditov in predujmov (80%), od tega 52% do tujine in 38% v okviru lastnega sektorja. Naložbe v **lastniški kapital** so se povečale za 2,1 mrd EUR in so znašale 20,8 mrd EUR. Večina naložb je bila znotraj lastnega sektorja (75%). **Gotovina in vloge** so se povečale za 309 mio EUR in dosegle 9,7 mrd EUR, od tega 87% pri domačih bankah.

Obveznosti nefinančnih družb so znašale 106 mrd EUR in so se povečale za 11 mrd EUR. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so dosegle 56,4 mrd EUR in so zrasle za 4,8 mrd EUR, od tega 1,3 mrd EUR zaradi transakcij. Največji lastniki so bili nefinančne družbe (28%), tujina (26%), gospodinjstva (25%) in država (17%). Najeta **posojila** so znašala 24,6 mrd EUR, od tega 42% pri bankah in 29% v tujini, ter so se povečala za 2,1 mrd EUR. Nefinančne družbe so imele 24,2 mrd EUR **drugih obveznosti**, ki so se povečale za 4 mrd EUR. Največ obveznosti je bilo iz komercialnih kreditov in predujmov (71%), od tega 50% do tujine in 42% znotraj lastnega sektorja.

Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je znašal 44 mrd EUR in se je povečal do gospodinjstev (za 1,7 mrd EUR), tujine (za 1,1 mrd EUR) in bank (za 731 mio EUR), zmanjšal pa do države (za 288 mio EUR). **Medsebojne terjatve in obveznosti** nefinančnih družb so predstavljale 46% finančnih sredstev in 27% obveznosti.

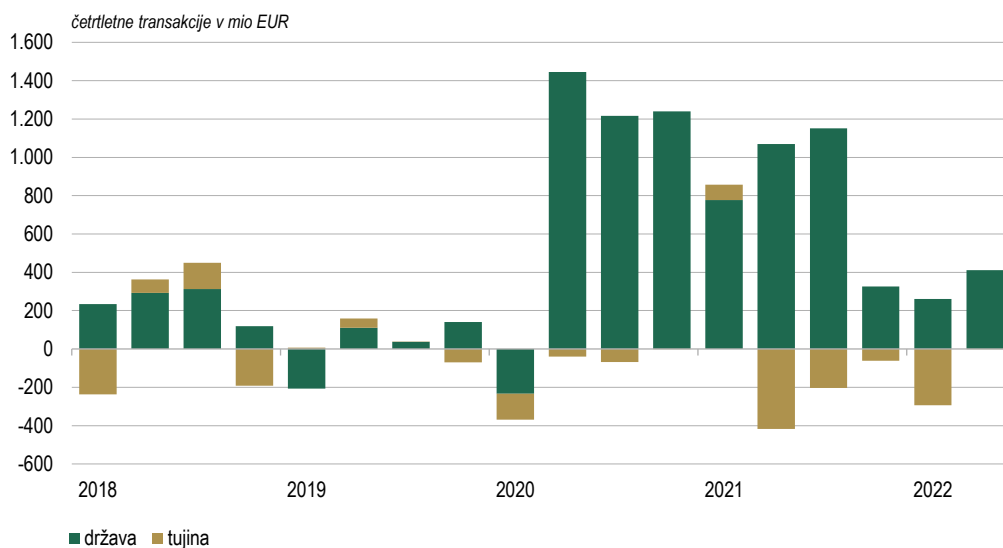
Slika 1: Obveznosti nefinančnih družb iz komercialnih kreditov in predujmov

Finančna sredstva centralne banke so konec drugega četrtertja 2022 znašala 33 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 380 mio EUR. Centralna banka je imela naložbe v dolžniške vrednostne papirje (54%) in vloge (40%). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so se zmanjšale za 1,1 mrd EUR na 17,9 mrd EUR kot posledica pozitivnih transakcij (1,7 mrd EUR) in negativnih vrednostnih sprememb (-2,8 mrd EUR). Med naložbami prevladujejo državni vrednostni papirji (73%). Centralna banka je imela 13,3 mrd EUR terjatev iz **vlog**, ki so se povečale do tujine za 1,6 mrd EUR (iz naslova terjatev v sistemu Target¹) in zmanjšale do bank za 1,1 mrd EUR (iz naslova danih posojil).

Obveznosti centralne banke so znašale 33 mrd EUR in so se povečale za 379 mio EUR. Obveznosti iz **gotovine** so dosegle 7,2 mrd EUR, od tega največ do gospodinjstev. Obveznosti iz **vlog** so znašale 24,4 mrd EUR, od tega 36% do države, 33% do bank in 30% do tujine. Zmanjšale so se vloge bank (za 1,3 mrd EUR), povečale pa vloge države (za 1,6 mrd EUR) in vloge tujine (za 1,5 mrd EUR, večinoma obveznosti do Evrosistema iz prilagoditve evro bankovcev²). **Kapital** centralne banke se je zaradi vrednostnih sprememb zmanjšal za 2,7 mrd EUR.

Slika 2: Terjatve centralne banke iz dolžniških vrednostnih papirjev do države in tujine

¹ Neto pozicija centralne banke v plačilnem sistemu Target se evidentira med terjatvami iz vlog (pozitivno stanje) ali med obveznostmi iz vlog centralne banke (negativno stanje) do ECB. Konec drugega četrtertja 2022 so terjatve v sistemu Target dosegle 11,3 mrd EUR.

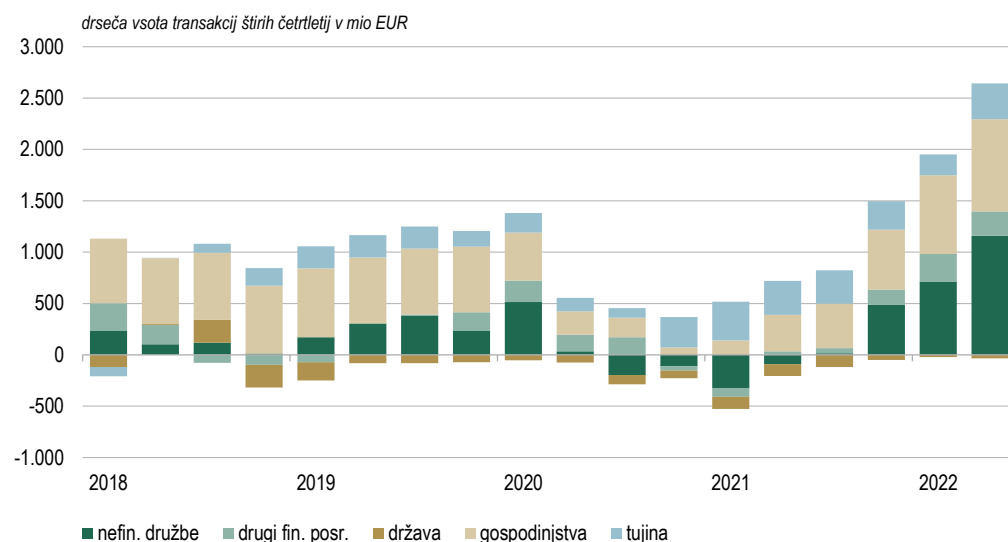
² Obveznost centralne banke iz gotovine se v finančnih računih izkazuje po ključu za razdelitev bankovcev v Evrosistemu. Razlika med gotovino, ki ji je dodeljena po ključu, in gotovino, ki jo daje v obtok, predstavlja prilagoditev in se evidentira med terjatvami (pozitivna razlika) ali med obveznostmi (negativna razlika) iz vlog.

Finančna sredstva bank³ so konec drugega četrletja 2022 znašala 49 mrd EUR in so v zadnjem letu porasla za 468 mio EUR. Dana **posojila** so predstavljala 27,2 mrd EUR oz. 56% naložb⁴, največ gospodinjstvom (44%) in nefinančnim družbam (38%). Banke so nadaljevale z okrepljeno posojilno aktivnostjo in povečale posojila za 2,6 mrd EUR, od tega nefinančnim družbam za 1,1 mrd EUR in gospodinjstvom za 897 mio EUR. Terjatve iz **gotovine in vlog** so dosegle 11,1 mrd EUR, od tega 8,6 mrd EUR pri centralni banki, pri kateri so se v zadnjem letu zmanjšale za 1,3 mrd EUR. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so se zmanjšale za 837 mio EUR in so znašale 8,2 mrd EUR, pri čemer je bilo 65% naložb v tujih, 31% pa v državnih vrednostnih papirjih.

Obveznosti bank so znašale 47,9 mrd EUR in so se povečale za 597 mio EUR. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge**⁵ v znesku 40,6 mrd EUR, predvsem gospodinjstev (62%) in nefinančnih družb (21%). Povečale so se vloge gospodinjstev (za 1,2 mrd EUR) in nefinančnih družb (za 337 mio EUR), zmanjšale pa vloge centralne banke (za 1,1 mrd EUR) in tujine (za 557 mio EUR). Banke so imele 4,9 mrd EUR **kapitala** z največjima deležema tujine (71%) in države (19%). Obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev** so se povečale za 340 mio EUR in dosegle 1,5 mrd EUR.

Neto finančni položaj bank se je izboljšal do tujine (za 1,1 mrd EUR) in nefinančnih družb (za 731 mio EUR), poslabšal pa do države (za 1,3 mrd EUR).

Slika 3: Terjatve bank iz posojil

³ V četrletni informaciji je za sektor druge denarne finančne institucije uporabljen izraz banke.

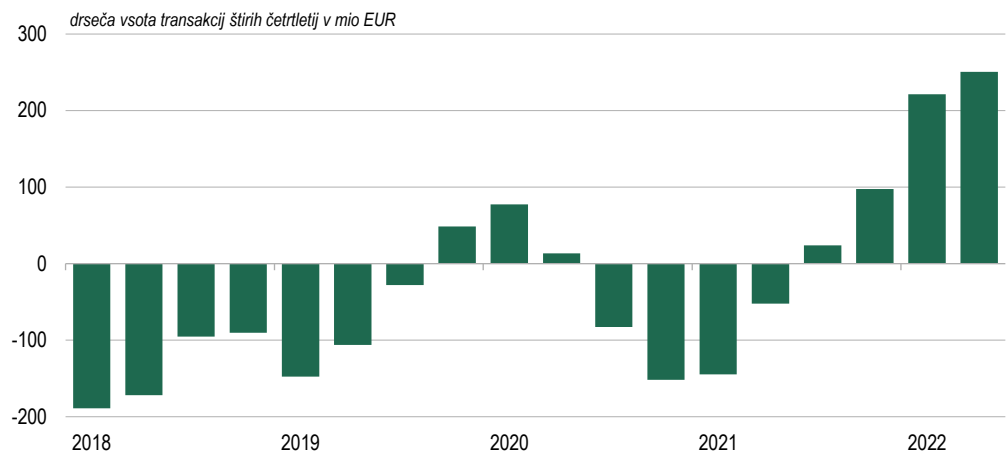
⁴ Konec drugega četrletja 2022 so oslabitve na posojilih dosegle 0,5 mrd EUR, kar je predstavljalo 1,9% vrednosti posojil. V finančnih računih se oslabitve na posojilih odražajo šele ob dokončnem odpisu terjatev. Posojila ne vključujejo medbančnih posojil, ki so prikazana med vlogami.

⁵ Obveznosti bank iz najetih posojil pri centralni banki, bankah in v tujini se izkazujejo med vlogami.

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec drugega četrtrletja 2022 znašala 10,6 mrd EUR in so v zadnjem letu zrasla za 1 mrd EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so dosegle 5,6 mrd EUR, od tega so imeli največ naložb v tujino (56%) in nefinančne družbe (32%). Naložbe so se povečale za 364 mio EUR, največ do nefinančnih družb. Dana **posojila** so znašala 3 mrd EUR, največ gospodinjstvom (46%) in nefinančnim družbam (40%), ter so se povečala za 417 mio EUR. **Vloge** so se povečale za 104 mio EUR in dosegle 860 mio EUR, od tega 97% pri domačih bankah. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so znašale 703 mio EUR, od katerih je bilo 91% naložb v tujih vrednostnih papirjih.

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so znašale 10,3 mrd EUR in so se povečale za 1,2 mrd EUR. Vrednost **lastniškega kapitala** je dosegla 7,2 mrd EUR in se je povečala za 792 mio EUR. Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile **enote investicijskih skladov** (58%), predvsem v lasti gospodinjstev (61%) ter zavarovalnih družb in pokojninskih skladov (27%). Vrednost investicijskih skladov se je povečala za 290 mio EUR in je dosegla 4,2 mrd EUR, pri čemer so neto prilivi znašali 385 mio EUR. Najeta **posojila** so dosegla 2,7 mrd EUR, od tega 57% pri bankah (povečanje za 244 mio EUR) in 27% v tujini (zmanjšanje za 49 mio EUR).

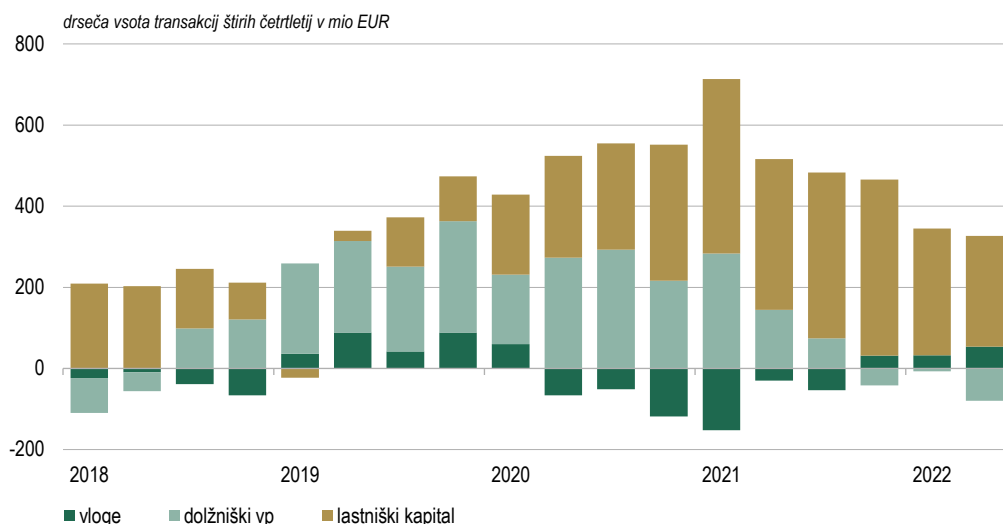
Slika 4: Obveznosti drugih finančnih posrednikov iz posojil

Finančna sredstva zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so konec drugega četrtrletja 2022 znašala 12,1 mrd EUR in so se v zadnjem letu zmanjšala za 507 mio EUR. Največ finančnih sredstev so imeli naloženih v **dolžniške vrednostne papirje** (6,1 mrd EUR), predvsem v tuje (78%) in državne (15%). Naložbe so se predvsem zaradi negativnih vrednostnih sprememb zmanjšale za 726 mio EUR. Naložbe v **lastniški kapital**, ki so dosegle 4,3 mrd EUR, v zadnjem času prevladujejo med naložbami zavarovalnih družb in pokojninskih skladov. Največ naložb so imeli v tujino (51%), investicijske sklade (28%) in zavarovalne družbe (10%). **Vloge** so znašale 656 mio EUR, od tega 96% pri domačih bankah.

Obveznosti zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so znašale 12,3 mrd EUR in so se zmanjšale za 71 mio EUR. **Zavarovanja in pokojninske sheme** so predstavljale največji del obveznosti (9,5 mrd EUR). V njihovi strukturi je znašal delež pokojninskih pravic 46%, življenjskih zavarovanj 33%, rezervacij iz neživljenjskih zavarovanj pa 21%. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so dosegle 2,4 mrd EUR. Najpomembnejši lastniki zavarovalnih in pokojninskih družb so bili država (41%), tujina (22%) ter zavarovalne družbe in pokojninski skladi (21%).

Slika 5: Terjatve zavarovalnih družb in pokojninskih skladov iz vlog, dolžniških vrednostnih papirjev in lastniškega kapitala

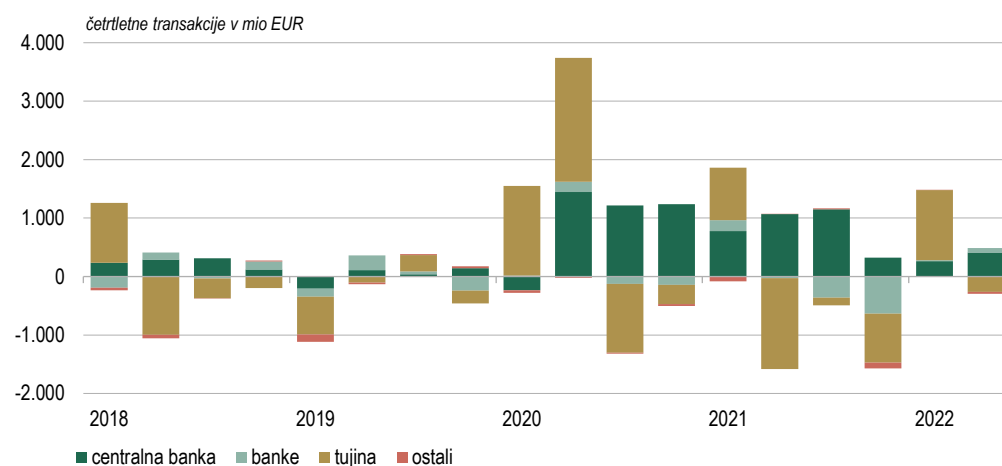

Finančna sredstva države so konec drugega četrtertja 2022 znašala 37,2 mrd EUR in so se zmanjšala za 1,4 mrd EUR. Država je imela 16 mrd EUR naloženih v **lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (59%) in v okviru lastnega sektorja (21%). Naložbe so se zaradi negativnih vrednostnih sprememb zmanjšale za 2,1 mrd EUR. **Vloge** so dosegle 12 mrd EUR, od tega 74% pri centralni banki, 15% v tujini in 6% pri bankah, ter so se povečale pri centralni banki za 1,6 mrd EUR, zmanjšale pa v tujini za 1,2 mrd EUR. **Druge terjatve** so dosegle 4,5 mrd EUR, od tega 90% terjatve, ki vključujejo davke in prispevke. Največ drugih terjatev je imela država do nefinančnih družb (57%), znotraj lastnega sektorja (24%) in do gospodinjstev (11%). Terjatve iz **posojil** so znašale 3,4 mrd EUR, od tega 41% do tujine in 30% do nefinančnih družb.

Obveznosti države so znašale 50,5 mrd EUR in so se zmanjšale za 5,3 mrd EUR. Država je imela 33,8 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, največ do tujine (51%), centralne banke (39%) in bank (7%). Neto izdaje so dosegle 1,1 mrd EUR, vrednostne spremembe pa -6,3 mrd EUR. Obveznosti države so se zmanjšale predvsem do tujine (za 3,6 mrd EUR) in bank (za 1,1 mrd EUR). Najeta **posojila** so znašala 5,6 mrd EUR, od tega 66% v tujini in 26% pri bankah, in so se povečala za 493 mio EUR, predvsem v tujini. **Druge obveznosti** so narasle za 478 mio EUR in znašale 5,7 mrd EUR, od tega 17% obveznosti iz komercialnih kreditov in predujmov. Največ drugih obveznosti je imela država do nefinančnih družb (36%), tujine (20%) in v okviru lastnega sektorja (19%).

Država je zmanjšala **primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti** za 3,9 mrd EUR na 13,3 mrd EUR, predvsem zaradi pozitivnih neto vrednostnih sprememb v znesku 5,6 mrd EUR. **Primanjkljaj v transakcijah** je v zadnjem letu znašal 1,7 mrd EUR oz. 3,1% BDP.

Slika 6: **Obveznosti države iz dolžniških vrednostnih papirjev**

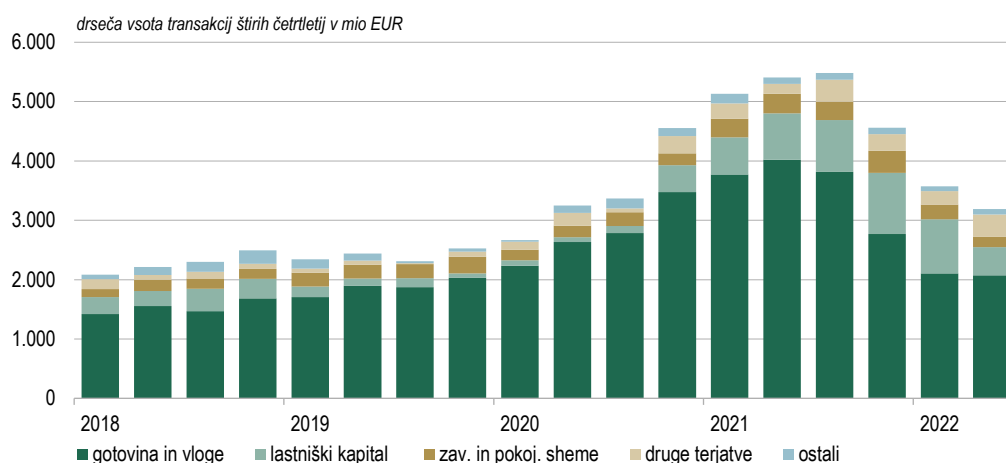

Finančna sredstva gospodinjstev so konec drugega četrtertja 2022 znašala 71 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 4,4 mrd EUR. **Vloge** so se povečale za 1,3 mrd EUR in so znašale 27,5 mrd EUR (81% vlog na vpogled), od tega 91% v domačih bankah. Terjatve iz **gotovine** so dosegle 7,5 mrd EUR. Naložb v **lastniški kapital** je bilo za 22,2 mrd EUR, največ v nefinančne družbe (64%), tujino (19%) in investicijske sklade (11%). Naložbe so se povečale za 2 mrd EUR, od tega zaradi transakcij za 472 mio EUR. Terjatve iz **zavarovanj in pokojninskih shem** so se zmanjšale za 117 mio EUR na 8,5 mrd EUR. Pokojninske pravice so predstavljale 52%, življenjska zavarovanja 39%, rezervacije iz neživljenjskih zavarovanj pa 9%.

Obveznosti gospodinjstev so znašale 16,1 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečale za 1,2 mrd EUR. Najeta **posojila** so dosegla 14,3 mrd EUR, od tega 84% pri bankah in 10% pri drugih finančnih posrednikih, ter so se povečala za 1,1 mrd EUR.

Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi gospodinjstev je znašal 54,9 mrd EUR in se je povečal za 3,2 mrd EUR, najbolj do nefinančnih družb (za 1,7 mrd EUR), tujine (za 542 mio EUR), centralne banke (za 500 mio EUR) ter bank (za 402 mio EUR).

Slika 7: Finančna sredstva gospodinjstev

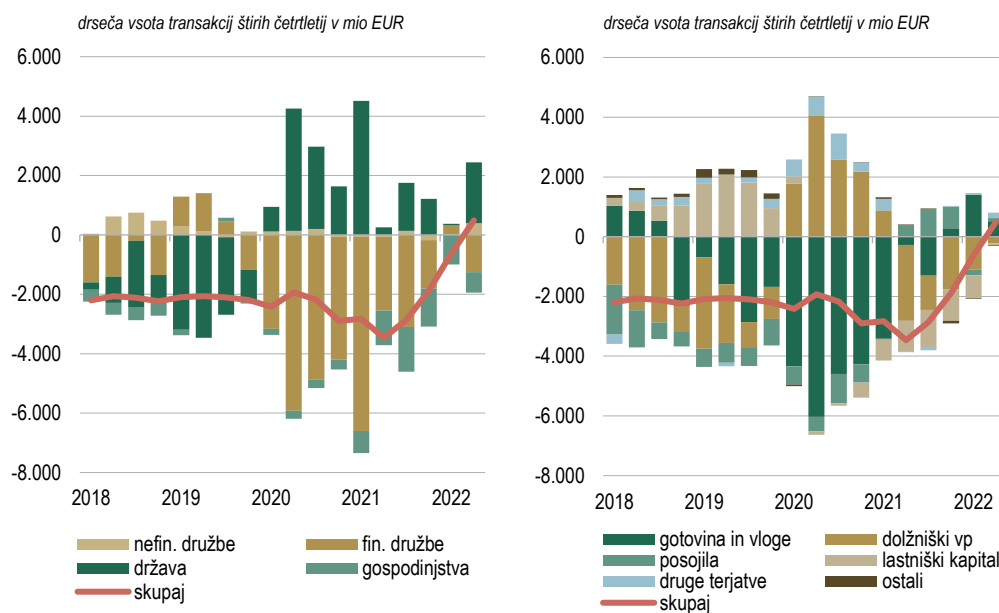

Finančna sredstva tujine so konec drugega četrtertletja 2022 znašala 72,9 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 1,5 mrd EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so znašale 19,8 mrd EUR (75% v nefinančne družbe in 17% v banke) ter so se povečale za 1,4 mrd EUR, večinoma s transakcijami. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje**, med katerimi prevladujejo državni vrednostni papirji, so dosegle 18,4 mrd EUR in so se, predvsem zaradi negativnih vrednostnih sprememb, zmanjšale za 3,4 mrd EUR. Terjatve iz **posojil** so se povečale za 901 mio EUR ter so dosegle 12 mrd EUR, od tega 60% do nefinančnih družb in 31% do države.

Obveznosti tujine so znašale 72,3 mrd EUR in so se povečale za 4,6 mrd EUR. Obveznosti iz **gotovine in vlog** so zrastle za 482 mio EUR na 19,9 mrd EUR, pri čemer so se povečale do centralne banke in gospodinjstev, zmanjšale pa do države. Tujina je imela 16,2 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega 33% do bank, 29% do centralne banke ter 29% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov. Do zmanjšanja za 1,1 mrd EUR je prišlo zaradi negativnih vrednostnih sprememb. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so se povečale za 752 mio EUR (za 1,4 mrd EUR zaradi transakcij) in dosegle 16,1 mrd EUR, od tega 27% do gospodinjstev, 23% do nefinančnih družb, 18% do investicijskih skladov ter 14% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov.

Neto finančni položaj tujine se je poslabšal s 3,8 mrd EUR na 679 mio EUR, najbolj do države (za 3,5 mrd EUR) in bank (za 1,1 mrd EUR), izboljšal pa do nefinančnih družb (za 1,1 mrd EUR). Neto finančne transakcije tujine so bile prvič po tretjem četrtertletju 2012 pozitivne (491 mio EUR), vrednostne spremembe pa so bile močno negativne (-3,6 mrd EUR). Sektorsko gledano je tujina financirala državo in nefinančne družbe, medtem ko so tujino financirale finančne družbe (brez centralne banke) in gospodinjstva. Z vidika finančnih instrumentov je tujina financirala domače sektorje preko vlog in drugih terjatev, domači sektorji pa tujino preko dolžniških vrednostnih papirjev.

Slika 8: Neto finančni položaj tujine do domačih sektorjev in po finančnih instrumentih

Institucionalni sektorji

- S.1 Gospodarstvo Slovenije
 - S.11 Nefinančne družbe
 - S.12 Finančne družbe
 - S.121 Centralna banka
 - S.122+S.123 Druge denarne finančne institucije
 - S.124 Investicijski skladi, razen skladov denarnega trga
 - S.125 Drugi finančni posredniki
 - S.126 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti
 - S.127 Lastne finančne institucije in posojilodajalci
 - S.128 Zavarovalne družbe
 - S.129 Pokojninski skladi
 - S.13 Država
 - S.1311 Centralna država
 - S.1313 Lokalna država
 - S.1314 Skladi socialne varnosti
 - S.14 Gospodinjstva
 - S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva
- S.2 Tujina
 - S.21 Članice Evropske unije (EU)
 - S.2111 Članice evroobmočja
 - S.2112 Ostale članice EU in institucije EU
 - S.22 Ostali svet

Finančni instrumenti

- F.1 Denarno zlato in posebne pravice črpanja
- F.2 Gotovina in vloge
 - F.21 Gotovina
 - F.22 Prenosljive vloge
 - F.29 Druge vloge
- F.3 Dolžniški vrednostni papirji
 - F.31 Kratkoročni dolžniški vrednostni papirji
 - F.32 Dolgoročni dolžniški vrednostni papirji
- F.4 Posojila
 - F.41 Kratkoročna posojila
 - F.42 Dolgoročna posojila
- F.5 Lastniški kapital in delnice ali enote investicijskih skladov
 - F.511 Delnice, ki kotirajo na borzi
 - F.512 Delnice, ki ne kotirajo na borzi
 - F.519 Drug lastniški kapital
 - F.52 Delnice ali enote investicijskih skladov
- F.6 Zavarovanja in pokojninske sheme
 - F.61 Tehnične rezervacije neživljenjskega zavarovanja
 - F.62 Pravice do življenjskega zavarovanja in vseživljenjske rente
 - F.63+F.64+F.65 Pokojninske pravice, terjatve pokojninskih skladov do upravljavcev pokojninskih skladov in pravice do nepokojninskih prejemkov
 - F.66 Rezervacije za terjatve v okviru standardiziranih jamstev
- F.7 Izvedeni finančni instrumenti in delniške opcije za zaposlene
- F.8 Druge terjatve in obveznosti
 - F.81 Komerčni krediti in preujmi
 - F.89 Drugo

Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA2010 (European system of accounts).

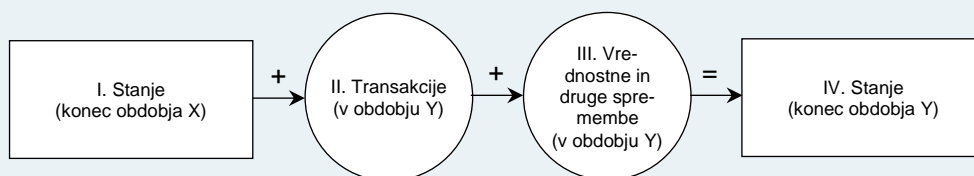
Osnovna načela ESA2010 so:

- vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti;
- razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva.

Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.

Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).

Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev s transakcijami v finančnih instrumentih.

Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.

Viri podatkov:

- četrtni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot:
 - nefinančne družbe (S.11): prag poročanja nad 2 mio EUR bilančne vsote;
 - finančne družbe (S.12): prag poročanja nad 1 mio EUR bilančne vsote;
 - enote države (S.13): prag poročanja nad 8 mio EUR bilančne vsote;
- podatki bank;
- podatki investicijskih skladov;
- podatki institucij, ki izvajajo dejavnost najema;
- podatki mednarodnih naložb in plačilne bilance;
- podatki o vrednostnih papirjih;
- podatki za sektor države.

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na: <https://www.bsi.si/publikacije/statisticna-porocila/cetrtna-informacija-financni-racuni>